

Voordracht voor de vergadering van 10 juni

Portefeuille

Agendapunt

Tekst van
openbare besluiten
wordt gepubliceerd

Onderwerp

Vervolgstappen maatregel beperken sluitingstijden functies Wallen

Gevraagde beslispunten

Bespreken vervolgstappen uitwerking maatregel beperken sluitingstijden functies Wallen

Onderbouwing beslispunten

Aanleiding

In het BT Aanpak Binnenstad van 15 april en het extra BT van 27 mei is gesproken over deze maatregel uit het Uitvoeringsplan Aanpak Binnenstad. Op 15 april heeft het BT een voorkeur uitgesproken voor het beperken van de sluitingstijden van de verschillende functies op de Wallen naar 02 uur of 03 uur in het weekend. Er is niet gesproken over aanpassing van de doordeweekse tijden. Aangegeven is dat de maatregel bedoeld is als overbrugging tot inwerkingtreding van nieuw horecabeleid, waarin de tijden definitief aangepast kunnen worden. Het doel van de maatregel is het bieden van rust aan bewoners in de late nacht. In deze notitie wordt geschetst wat de vervolgstappen zijn en waar rekening mee gehouden moet worden bij de implementatie.

Betrokken locaties

Met een eindtijd van 02 uur in het weekend voor alle functies op de Wallen (gebied ten noorden van de Damstraat/Oude Hoogstraat en tussen het Damrak en de Gelderse Kade) worden ruim 500 locaties beperkt in hun openingstijd. Bij een eindtijd van 03 uur zijn ongeveer 300 locaties betrokken. De beperking in tijd is het grootst voor de sekswerkers/raamexploitanten. De 249 ramen zijn verdeeld over in totaal 17 exploitatievergunningen.

Impact per sluitingstijd

	02 uur dicht (vrij/zat)	03 uur dicht (vrij/zat)
Horeca-dagzaken (197)	- 1 uur korter	Geen
horeca- avondzaken en snackbars (53)	- 2 uur korter	- 1 uur korter
horeca- nachtzaken (2)	- 3 uur korter	- 2 uur korter
Prostitutieramen 17 vergunningen, 249 ramen	- 4 uur korter	- 3 uur korter
Totaal aantal locaties waar impact	+/- 500 locaties 269 vergunningen	+/- 300 locaties 72 vergunningen

Overlast en incidenten

Zoals in de voordracht voor het BT van 15 april is toegelicht, vindt de meeste overlast en vinden de meeste incidenten plaats vóór 02 uur 's nachts. Na 02 uur, als ook de handhaving het te onveilig vindt om te handhaven, zijn er nog wel registraties van incidenten maar minder. Ook is het aantal overlastmeldingen dan lager. Voor de onderbouwing van de maatregel zal dus vooral gekeken moeten worden naar de ernst van de incidenten na 02/03 uur, de impact van de incidenten op openbare orde en voor de omwonenden en de relatie van dit alles tot de sluitingstijden.

Rekening houden met vergunde rechten

- Zoals toegelicht in de voordracht voor het BT van 15 april moet bij het beperken van de in de vergunningen opgenomen sluitingstijden rekening gehouden worden met de Europese Dienstenrichtlijn. Die vereist o.a. dat de beperkende maatregel noodzakelijk is en proportioneel is gelet op de daarmee te dienen doelen. Daarom moet altijd de relatie worden aangetoond tussen de maatregel en het doel (verbeteren leefbaarheid). Ook moet aangetoond worden dat de nagestreefde doelen niet door minder beperkende maatregelen kunnen worden bereikt.
- In alle gevallen moet een overgangstermijn in acht worden genomen en geldt er een risico op nadeelcompensatie. Des te korter de overgangstermijn, des te hoger de risico's op nadeelcompensatie. Ook geldt: hoe meer impact de maatregel heeft, hoe langer de overgangstermijn zal moeten zijn.
- Als voorbeeld noemen we hier de aanpassing van de exploitatievergunningen voor horecazaken met een terras op een brugvleugel. Hoewel terrassen op brugvleugels waren vergund, is bij nader inzien gekozen deze verruiming terug te draaien. Hierbij is gekozen voor een overgangstermijn van 3 jaar, analoog aan de minimale looptijd van een exploitatievergunning horeca. Het betreft hier het terugdraaien van een klein onderdeel van de vergunning, maar wel voor alle dagen in de week.
- Een ander voorbeeld betreft het verbieden van de bierfiets in het centrum. Voordat deze (vergunningsvrije) activiteit daadwerkelijk is verboden, hebben exploitanten de mogelijkheid gekregen om de overlast zelf terug te dringen. Vanaf 2014 zijn er gesprekken gevoerd, waarin steeds is gewezen op de mogelijkheid van een verbod. Uiteindelijk is het verbod per november 2017 ingevoerd. Claims tot nadeelcompensatie zijn afgewezen en dat besluit is bij de rechtbank overeind gebleven, mede gelet op de tijd die is verstreken tussen de gesprekken met exploitanten, eigen maatregelen van exploitanten en toen dat onvoldoende hielp een verbod voor het centrum.
- De gemeente Utrecht heeft in 2016 sluitingstijden van horecazaken in een bepaald gebied opgenomen vanwege overlast. Standaard zijn er geen sluitingstijden. Op grond van de horecaverordening kon de burgemeester de tijden in een bepaald gebied aanpassen. De maatregel was nadrukkelijk tijdelijk en bedoeld om de ergste overlast terug te dringen. Uit eerste navraag bij Utrecht is niet gebleken van schadeclaims. Het besluit is bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in stand gebleven, waarbij ook de tijdelijkheid betrokken is (ten tijde van zitting waren de tijden alweer verruimd).
- Tot op dit moment is nog niet gesproken met de exploitanten op de Wallen over deze maatregel en wat zij zelf kunnen doen aan het terugdringen van de overlast. Wel kunnen ze op basis van openbare stukken sinds najaar 2020 op de hoogte zijn van het verkennen van deze maatregel.
- De meeste exploitatievergunningen voor raamprostitutie hebben een looptijd van 5 jaar en lopen in 2024 af, een klein aantal al eerder. De horeca-exploitatievergunningen hebben een looptijd van 3 of 5 jaar en lopen verspreid over de komende jaren af. Een overgangstermijn van van 3 jaar voor het beperken van de sluitingstijden op de weekenddagen wordt, gezien bovenstaande, redelijk geacht. Voor de ramen geldt dat de huidige vergunningstermijn dan afloopt. Voor de horeca geldt dat 3 jaar de minimale vergunningstermijn is. Met een termijn van 3 jaar achten we de kans op nadeelcompensatie klein of het uit te keren bedrag naar verwachting laag. Daarbij geldt wel de kanttekening dat er nu nog geen inzicht is in de omvang van het nadeel van de exploitanten door de maatregel (zie ook hierna).
- Bij versneld invoeren (sneller dan 3 jaar) is er een groot risico op schadevergoeding/nadeelcompensatie. Hierbij zijn de volgende punten van belang:
 - Allereerst moet er sprake zijn van een goed gemotiveerd besluit waarin de aspecten van de Dienstenrichtlijn betrokken zijn. Uit de onderbouwing cq. een onderzoek moet o.a. blijken dat inzet van eigen maatregelen door exploitanten en andere maatregelen

(nog meer handhaving/hosts) door de gemeente geen optie zijn om het doel te bereiken. Hierbij zal betoogd moeten worden wat de gemeente allemaal al doet om de leefbaarheid te verbeteren, maar dat die maatregelen geen effect hebben op bezoekers die in de late nachtelijke uren nog op straat zijn omdat zij de horeca of ramen willen bezoeken. Vervolgens kan dan worden betoogd dat het terugdraaien van sluitingstijden een noodzakelijke en proportionele maatregel is om deze late, ernstige overlast terug te dringen.

- o Niet bekend is hoeveel omzet de exploitanten draaien in de uren die beperkt zullen worden en in hoeverre die omzet naar eerdere uren zal verschuiven of verdwijnt. Dit zal uit gesprekken met de branche duidelijk moeten worden. Op basis hiervan zou een inschatting gemaakt kunnen worden van de te verwachten claims.

Minimale noodzakelijke stappen:

1. Onderbouwing/onderzoek aanleveren door politie (wijkagenten) en toezichthouders, aanvulling met cijfers/registraties overlast en incidenten, inzet alle andere maatregelen gericht op leefbaarheid binnenstad.
2. Gesprekken met branche over voornemen en inschatting effecten;
3. Gesprekken met bewoners en/of informatie afkomstig van bewoners betrekken;
4. APV wijziging voorbereiden waardoor het mogelijk is de sluitingstijden van een **gebied** te beperken voor horeca & prostitutie. Via BT, college, raadscommissie en raad (doorlooptijd minimaal 3 maanden)
5. Aanwijzingsbesluit van de burgemeester over het beperken van de sluitingstijden, ingangsdatum houdt rekening met overgangstermijn.
6. Aanpassen van de vergunningen met de nieuwe sluitingstijd.

Raakvlakken nieuw horecabeleid:

De aanpassing van de tijden voor horecazaken kan worden gezien als overgangsperiode tot aan het nieuwe horecabeleid. Op dit moment is de inschatting dat aanpassing van de sluitingstijden via de route nieuw horecabeleid uitkomt op eveneens 3 tot 5 jaar.

Advies OOV, DJZ, JB, Centrum:

- Zoals hierboven toegelicht adviseren wij een overgangstermijn van 3 jaar. Gezien de bestuurlijke wens deze maatregel sneller uit te voeren adviseren we de komende maanden:
 - o Politie en gemeente de tijd te geven voor het aanleveren van de onderbouwing en meer informatie te verzamelen over de orde van grootte van mogelijke schadeclaims (in overleg met exploitanten), en ambtelijke capaciteit.
 - o De APV wijziging voor te bereiden
- En vervolgens in september in het BT Binnenstad te besluiten:
 - o Of het voorstel wordt de maatregel door te voeren en zo ja met welke sluitingstijd en welke ingangsdatum (op basis van kosteninschattingen)
 - o De raad – via het college - een voorstel te door voor APV wijziging en dit verder in procedure te brengen.

De maatregel zal op z'n vroegst rond de start van het zomerseizoen in 2022 van kracht kunnen zijn, waarbij wij in dat geval de risico's op hoge schadevergoeding (zeer) groot achten, met vele procedures. Deze procedures hebben ook effect op de ambtelijke capaciteit.

Voor komende zomer, mochten er excessen optreden, dan biedt de Noodwet alleen de mogelijkheid om mensen te bevelen uit het gebied te gaan als verwacht wordt dat de coronamaatregelen overtreden gaan worden (artikel 58m, zoals ook ingezet in Vondelpark). Deze maatregel ziet niet op de horeca, maar op de mensen op straat en is alleen bedoeld voor

incidentele situaties.

Volgende processtappen

Advies / afstemming

DMC: akkoord, met het advies bij het (extern) onderzoek naar mogelijke claims ook de noodzaak voor het instellen van een risicoreserve mee te nemen voor het opvangen van financiële claims.

Documenten

Registratienr.	Naam
<automatisch>	<Vrije tekst>

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

5.1.2,e OOV, 5.1.2,e

Beslissing